

ΟΙΚΟΛΟΓΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ (Ιούλιος 2007)

Συγγραφέας: ΝΙΚΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΥ

Είναι ευτύχημα για τη χώρα ότι σ' αυτούς τους δύσκολους καιρούς έχει στην κορυφή του κράτους ένα Πρόεδρο Δημοκρατίας με τις πολλαπλές ευαισθησίες του Κάρολου Παπούλια, οι δηλώσεις του οποίου σε κάθε ευκαιρία απηχούν το κοινό αίσθημα για δικαιοσύνη και την προσμονή των πολιτών για ένα καλύτερο αύριο. Πολλοί συγκινήθηκαν ακούγοντας στην προχθεσινή γιορτή για την ολοκλήρωση 33 χρόνων από την αποκατάσταση της δημοκρατίας, τον Πρόεδρο να τονίζει ότι «η προστασία του περιβάλλοντος είναι πλέον ζήτημα δημοκρατίας. Και η συμμετοχή στον αγώνα για τη σωτηρία της φύσης είναι υψηλό δημοκρατικό καθήκον του πολιτικού μας συστήματος».

Θυμάμαι ότι μετά το 1974 και την αποκατάσταση της δημοκρατίας λέγαμε όλοι ότι δημοκρατία σημαίνει πως αυτός που σου χτυπάει ξημερώματα την πόρτα είναι ο γαλατάς της γειτονιάς και όχι οι ασφαλίτες που θα σε συλλάβουν για τα πολιτικά σου φρονήματα. Θυμάμαι, επίσης, ότι μετά το 1981 λέγαμε ότι δημοκρατία δεν είναι μόνο οι αστικές ελευθερίες αλλά και η κοινωνική δικαιοσύνη, η βελτίωση της κατανομής του εθνικού εισοδήματος και η εξάλειψη της περιθωριοποίησης των ασθενέστερων οικονομικά ομάδων του πληθυσμού. Σήμερα, όμως, πρέπει να εμπλουτίσουμε τη δημοκρατία και με οικολογικά κριτήρια, διότι όπως είπε ο Κάρολος Παπούλιας «τις συνέπειες της καταστροφής της φύσης τις βιώνουμε όλοι μας. Όμως, περισσότερο αυτοί που ζουν σε υποβαθμισμένες περιοχές».

Ένας καλός μου φίλος και προοδευτικός οικονομολόγος, ο Νικ. Κεράνης, μου θύμισε επ' ευκαιρία ότι ένας μεγάλος δάσκαλος των Οικονομικών, ο καθηγητής του Χάρβαρντ Πολ Σαμούελσον έγραφε ότι: «Υπάρχει και κάτι που λέγεται NEW (Net Economic Welfare) και που αφορά τη μέτρηση της πραγματικής ανάπτυξης, αφού συνυπολογισθεί και το κόστος των εξωτερικεύσεων (externalities)». Και όταν ζήτησα από το φίλο μου να μου το αποκρυπτογραφήσει μου πρόσθεσε: «Με άλλα λόγια, μπορεί να καταγράφεται σαν ανάπτυξη η αυξανόμενη εξαγωγή αλιευμάτων ή φρούτων, αλλά το πραγματικό κόστος μπορεί να υπερβαίνει τα έσοδα κατά τη στιγμή που η Βεγορίτιδα, επί παραδείγματι, σε λίγα χρόνια θα αποτελεί πρώην λίμνη ή κατά τη στιγμή που οι θάλασσες δεν θα έχουν άλλα αλιεύματα».

Αυτές είναι οι μεγάλες αλήθειες που πρέπει να ξεσηκώσουν ένα σύγχρονο κίνημα πολιτών που δεν θα φιλοδοξούν μόνο να κερδίσουν περισσότερα χρήματα, αλλά θα θέλουν να ευτυχήσουν σε ένα καλύτερο και φιλόξενο περιβάλλον. Πράγματι, τι θα πει ανάπτυξη, όταν μεγάλο μέρος του διαθέσιμου εισοδήματός μας δαπανάται σε ρεύμα για την ανακούφισή μας από τον αστικό θερινό καύσωνα που έγινε φονικός εξαιτίας της εισβολής του τσιμέντου και της οικοπεδοποίησης των δασών; Τι θα πει ανάπτυξη, όταν δεν έχουμε πλέον παρά μόνο δείγματα από τα παλαιά δάση, τους πλούσιους ποταμούς που έγιναν ξεροπόταμοι και τις παραλίες που κτίσθηκαν σε κάθε σπιθαμή; Αυτή η ανάπτυξη είναι επικίνδυνη, γιατί εξαφανίζει πόρους που ανήκουν στο μέλλον, στα παιδιά μας, και τους οποίους ασυλόγιστα σπαταλάμε τώρα.

Το άρθρο δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ» στις 28 Ιουλίου 2007, σ. 1.